

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
T 070 333 44 44

Onze referentie
2025-0000227932

Datum 17 december 2025
Betreft Stand van zaken vrijwillige voortzetting nabestaandenpensioen

Met deze brief wordt uw Kamer geïnformeerd over de uitwerking van de motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. (CDA, D66, GroenLinks-PvdA en CU)¹ inzake het omdraaien van de standaardoptie van vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen (naar een *opt-out*) in het nieuwe pensioenstelsel. Dat betekent dat de dekking voor het partnerpensioen bij uitdiensttreding van een werknemer automatisch wordt voortgezet, tenzij deze aangeeft hiervan af te zien. Ook is de toezegging aan het lid Flach (SGP)² onderzocht of gegevensuitwisseling een oplossing zou bieden om het aantal onbedoeld onverzekerden voor het nabestaandenpensioen te verminderen.

In het eerste deel van deze brief wordt een korte schets gegeven van hoe het nabestaandenpensioen met het nieuwe pensioenstelsel wordt verbeterd. Vervolgens wordt ingegaan op de motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. (CDA, D66, GroenLinks-PvdA en CU) (onder 2). Daarna komt de huidige uitvoeringspraktijk aan bod (onder 3). Vervolgens wordt aandacht besteed aan een aantal maatregelen die als doel hebben het aantal onbedoeld onverzekerden te verkleinen (onder 4). Tenslotte komen de vervolgstappen aan bod (onder 5) .

1. Korte schets van het nabestaandenpensioen

Het nabestaandenpensioen (partner- dan wel wezenpensioen) is een belangrijk onderdeel van de pensioenregeling. In de eerste plaats is een overlijden van een naaste een persoonlijk verlies voor de nabestaanden. Voor nabestaanden is het juist van belang dat er in moeilijke, persoonlijke omstandigheden financiële zekerheid is.

In de Wtp is het nabestaandenpensioen gewijzigd met als doel om ervoor te zorgen dat het nabestaandenpensioen meer wordt gestandaardiseerd, adequater en begrijpelijker wordt en dat de risico's voor nabestaanden worden verkleind.³ Het oude stelsel kende namelijk een grote verscheidenheid aan nabestaandenpensioenregelingen. Voor de deelnemers en hun nabestaanden was dit moeilijk te overzien, wat tot ingrijpende gevolgen kon leiden. Bij regelingen op basis van het oude stelsel is het bijvoorbeeld mogelijk dat bij overlijden van de deelnemer het tot dan toe opgebouwde persoonlijke pensioenvermogen vervalt

¹ Kamerstukken I, 2022/2023, 36 067, AS.

² Plenair debat over de stand van zaken van de Wet toekomst pensioenen, 17 januari 2024.

³ Kamerstukken II, 2021/2022, 36 067, nr. 3.

aan een eventuele partner of kinderen in de vorm van een nabestaandenpensioen (restitutie). Dit leidde in de praktijk echter tot schijnzekerheid voor met name nabestaanden van deelnemers die relatief jong overlijden of overlijden bij een relatief kort dienstverband. Dit omdat het tot dan toe opgebouwde pensioenvermogen beperkt is. Om de ingrijpende gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen, is het nabestaandenpensioen in de Wtp gestandaardiseerd. Dit is vormgegeven door uniformering van het partnerbegrip, de verbetering van het wezenpensioen, partnerpensioen na pensioendatum op opbouwbasis en het partnerpensioen bij overlijden vóór pensioendatum alleen nog maar op als verzekering toe te staan.

Door de standaardisering is het nabestaandenpensioen begrijpelijker en voorspelbaarder voor de deelnemer. De hoogte van het nabestaandenpensioen bij overlijden vóór pensioendatum is een percentage⁴ van het pensioengevend salaris en diensttijdonafhankelijk. Voor deelnemers is het diensttijdonafhankelijke element met name relevant na een baanwisseling waarbij men toetreedt in een nieuwe pensioenregeling waar het nabestaandenpensioen onderdeel van uitmaakt. Ondanks een relatief kort dienstverband is door dit element een adequaat nabestaandenpensioen mogelijk.

Datum

17-12-2025

Onze referentie

2025-0000227932

Nabestaandenpensioen vóór pensioendatum

Het nabestaandenpensioen vóór pensioendatum is vormgegeven als een verzekering (in pensioenjargon: op risicobasis). Op het moment dat niet langer sprake is van deelnemerschap in de pensioenregeling vervalt de dekking. Om het risico te verkleinen dat iemand die tussen twee dienstverbanden in zit of iemand die werkloos of zelfstandig wordt, tijdelijk geen of een lagere dekking voor partnerpensioen heeft, is in het nieuwe pensioenstelsel een aantal waarborgen opgenomen.

Zo is een verplichte dekking van het nabestaandenpensioen geïntroduceerd en wordt na afloop daarvan de mogelijkheid van vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen aangeboden. Zie hieronder een korte weergave:

Uit dienst:

Deelnemer gaat uit dienst; pensioenregeling met nabestaandenpensioen (partnerpensioen en/of wezenpensioen)

Verzekerd voor nabestaandenpensioen:

Gewezen deelnemer is verzekerd voor het nabestaandenpensioen tijdens uitlooperperiode van 3 maanden (of 6 maanden als afgesproken met sociale partners) verzekerd nabestaandenpensioen. De uitlooperperiode van 3 of 6 maanden stopt eerder op moment van indiensttreding of bij ingangsdatum van het ouderdompensioen. Het nabestaandenpensioen is ook verzekerd zolang de gewezen deelnemer direct aansluitend aan het einde van deelname een WW/ZW-uitkering ontvangt of combinatie daarvan.

Vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen op risicobasis:⁵

Verzekerd voor partnerpensioen op risicobasis als gewezen deelnemer zelf kiest voor vrijwillig voortzetten van het partnerpensioen (opt-in). De financiering van dit partnerpensioen gebeurt door uitruil van (een deel van) het ouderdompensioen; het ouderdompensioen wordt hierdoor lager.

⁴ Voor het partnerpensioen is dit percentage maximaal 50% en voor het wezenpensioen is dit maximaal 20%.

⁵ In het wetsontwerp toezeggingen Wtp en andere pensioenonderwerpen is verder voorgesteld om de financiering van de voortzetting van het partner- én wezenpensioen vóór de pensioendatum mogelijk te maken door het uitruilen van het ouderdompensioen én het partnerpensioen vanaf pensioendatum.

2. Uitwerking motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. (CDA, D66, GroenLinks-PvdA en CU)

Tijdens de plenaire behandeling van de Wtp in de Eerste Kamer is een motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. aangenomen over de mogelijkheid de vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen als standaardoptie op te nemen. Op dit moment moet de deelnemer bewust zelf kiezen voor de voortzetting van de risicodekking (een zogenaamde *opt-in*). De motie ziet op het omdraaien van de standaardoptie (naar een *opt-out*). Dat betekent dat het partnerpensioen wordt voortgezet tenzij de deelnemer aangeeft hiervan af te zien.

Omdraaien van de standaardoptie (naar een opt-out) en andere maatregelen

Het omdraaien van de standaardoptie conform de motie is bedoeld om een oplossing te bieden voor mensen die onvrijwillig onverzekerd zijn. Een van de overwegingen is om de standaardkeuze voor vrijwillige voortzetting op "aan" te zetten, waardoor deelnemers actief moeten kiezen om van deze voortzetting af te zien. Dit zou volgens de indieners van de motie het risico van de groep onbedoeld onverzekerden kunnen verminderen.

Deze aanpak brengt ook grote nadelen met zich. Een van de nadelen is dat deelnemers die al een nieuwe baan hebben met een pensioenregeling die een nabestaandenpensioen omvat, mogelijk onbewust en onbedoeld oververzekerd raken. De vrijwillige voortzetting wordt gefinancierd door het opgebouwde ouderdomspensioen uit te ruilen. Dat betekent dat de risicopremies voor het vrijwillig voortgezette partnerpensioen worden onttrokken aan het opgebouwde pensioenkapitaal. Dit heeft als risico uitholling van het ouderdomspensioen, zónder dat de gewezen deelnemer zich hiervan bewust is.

Daarnaast is het moeilijk om van tevoren vast te stellen wie bewust onverzekerd is, omdat het gaat om deelnemers die, ondanks de wettelijk verplichte keuzebegeleiding van de pensioenuitvoerder, niet kiezen voor vrijwillige voortzetting. De redenen om niet te kiezen voor vrijwillige voortzetting zijn divers, zoals het niet hebben van een partner of deelname aan een pensioenregeling met nabestaandenpensioen bij een nieuwe werkgever. Ook is het mogelijk dat de deelnemer al beschikt over voldoende opgebouwd partnerpensioen vóór pensioendatum (overgangsrecht Wtp)⁶ of een private oplossing (bijvoorbeeld overlijdensrisicoverzekering) heeft.

Er is dus sprake van een dilemma. Namelijk dat het te allen tijde voorkomen van onbewust onverzekerden, onherroepelijk leidt tot een veel grotere groep onbedoeld oververzekerden. In lijn met de eerdere analyse die met uw Kamers is gedeeld, worden daarmee de nadelen van het omdraaien van de standaardoptie substantieel groter geacht dan de voordelen. Niettemin wordt de wens van de indieners van de motie gedeeld om het aantal onbewust onverzekerden zoveel mogelijk te beperken. Daartoe zijn door het ministerie van SZW met pensioenuitvoerders in de afgelopen periode verschillende maatregelen verkend.

⁶ Het partnerpensioen dat de deelnemer heeft opgebouwd voordat de pensioenuitvoerder is overgestapt naar het nieuwe pensioenstelsel, blijft behouden in het nieuwe pensioenstelsel. Personen met een groot arbeidsverleden onder het oude pensioenstelsel (bijvoorbeeld de 60-plussers) beschikken hierdoor veelal over voldoende opgebouwd partnerpensioen vóór pensioendatum.

Datum

17-12-2025

Onze referentie

2025-0000227932

3. Huidige uitvoeringspraktijk

Door de toezegging aan het lid Flach (SGP)⁷ om te bezien in hoeverre gegevensuitwisseling een oplossing kan bieden om het aantal onbedoeld onverzekerden⁸ voor het nabestaandenpensioen te verminderen, heeft het ministerie van SZW met uitvoerders, Stichting Pensioenregister (SPR) en het UWV overleg gevoerd.

Datum

17-12-2025

Onze referentie

2025-0000227932

Zoals in het eerste deel van deze brief aangegeven, hanteren pensioenuitvoerders in het nieuwe pensioenstelsel een verplichte uitlooptekking van het nabestaandenpensioen en bieden zij vrijwillige voortzetting aan.

Informatie over vrijwillige voortzetting en doen van aanbod

De gewezen deelnemer ontvangt nadat de deelname aan de pensioenregeling is beëindigd, informatie over de mogelijkheid tot vrijwillige voortzetting en wordt daarbij door de pensioenuitvoerder via de keuzebegeleidingsnorm op een adequate wijze begeleid bij het maken van een keuze.⁹ De gewezen deelnemer moet door de pensioenuitvoerder in staat worden gesteld een passende keuze te maken. Daarbij is niet wettelijk voorgeschreven hoe deze informatieverstrekking en keuzebegeleiding er exact uit moet komen te zien. Wel omvat de norm keuzebegeleiding een adequate begeleiding van gewezen deelnemers en een ingerichte keuzeomgeving, zodat zij een passende keuze kunnen maken. Het is belangrijk dat de informatie die verstrekt wordt aansluit bij de kenmerken van de gewezen deelnemers. Daarnaast dient de te verstrekken informatie te voldoen aan de wettelijke eisen dat informatie correct, duidelijk en evenwichtig is als ook dat die informatie tijdig wordt verstrekt. Ook geldt dat de pensioenuitvoerder bevordert dat de informatie de gewezen deelnemer aanzet tot relevante actie.

Proces aanbod vrijwillige voortzetting is verschillend bij pensioenuitvoerders

In de huidige praktijk versturen sommige pensioenuitvoerders informatie over het vrijwillig voortzetten, samen met de zogenaamde stopbrief, die bij einde deelname aan een pensioenregeling wordt verstuurd. Andere pensioenuitvoerders informeren over het vrijwillig voortzetten op een ander moment. Meestal krijgt de gewezen deelnemer enkele weken de tijd om de keuze te maken om het partnerpensioen vóór pensioendatum op risicobasis voort te zetten. Het moment waarop het aanbod wordt gedaan, de duur van de keuzetermijn en de voorwaarden die gelden terwijl er nog geen keuze is gemaakt, verschillen per pensioenuitvoerder.

Gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders en UWV

Pensioenuitvoerders kunnen gebruik maken van de gegevensuitwisseling tussen hen en het UWV om het passende moment te bepalen waarop een aanbod voor vrijwillige voortzetting dient te worden gedaan. Hiertoe bestaat reeds een wettelijke grondslag.¹⁰ Het is niet wettelijk voorgeschreven dat uitvoerders gebruikmaken van de gegevensuitwisseling met het UWV. Pensioenuitvoerders dienen hiervoor zelf een gebruikersovereenkomst af te sluiten met het UWV.

⁷ Plenair debat over de stand van zaken van de Wet toekomst pensioenen, 17 januari 2024.

⁸ In deze brief wordt onder *onbedoeld onverzekerden* verstaan de personen die ongewild geen nabestaandenpensioen hebben, omdat zij daar niet van op de hoogte zijn. Dat gaat over de groep die uit dienst is getreden, voor wie de verplichte voortzetting is afgelopen én waaraan nog geen aanbod voor vrijwillige voortzetting NP is gedaan, of al wel een aanbod is gedaan maar nog geen keuze is gemaakt tijdens de gevraagde reactietermijn.

⁹ Artikel 48a Pensioenwet en artikel 59a Wet verplichte beroepspensioenregeling.

¹⁰ Artikel 5:12 van het Besluit SUWI in samenhang met artikel 61a Pensioenwet.

Bij de gegevensuitwisseling kan bijvoorbeeld informatie worden opgevraagd over de datum van een nieuw dienstverband of relevante informatie over de WW-uitkering of ZW-uitkering.¹¹

Datum

17-12-2025

Onze referentie

2025-0000227932

Deze gegevensuitwisseling is voor pensioenuitvoerders een goed hulpmiddel, maar er zal wel altijd enige informatievertraging zijn ten opzichte van de werkelijke situatie van de betreffende persoon. Bij de gegevensuitwisseling is het UWV onder meer afhankelijk van wanneer de (nieuwe) werkgever een indiensttreding doorgeeft via de Loonaangifteketen; de verplichting hiertoe is binnen twee maanden. Gelet hierop ontvangen pensioenuitvoerders circa twee maanden na een mutatie (zoals indiensttreding bij een andere werkgever) de relevante gegevens van het UWV. Verder is (nog) niet voor alle gegevens geautomatiseerde gegevensuitwisseling mogelijk. Dit is bijvoorbeeld bij de start van de WW-uitkering het vermelden van de (verwachte) einddatum van de WW-uitkering.¹²

Daarom verzoeken verschillende pensioenuitvoerders de gewezen deelnemer om zelf de relevante informatie aan te leveren of wordt bij overlijden diens nabestaande verzocht om alsnog de relevante informatie te verstrekken.

4. Mogelijke maatregelen

In het kader van de toezegging aan het lid Flach (SGP) om te onderzoeken in hoeverre uitbreiding gegevensuitwisseling leidt tot vermindering van de groep onbedoeld onverzekerden, zijn de reeds aanwezige aandachtspunten in kaart gebracht. Wanneer deze punten zich namelijk blijven voordoen, zal de inzet op gegevensuitwisseling nog niet het gewenste effect hebben. Daarnaast biedt het wegnemen van reeds bestaande aandachtspunten al een oplossing om de groep onbedoeld onverzekerden zoveel mogelijk te beperken. Naar aanleiding van een verkenning met de sector, de door hen aangedragen aandachtspunten en de mogelijkheden voor gegevensuitwisseling zijn zes mogelijke maatregelen onderzocht.

1. Stop- en herhalingsbrieven

Laagdrempelige manieren om bewustwording bij deelnemers te verhogen, die reeds door verschillende pensioenuitvoerders worden gedaan, zijn om na het einde van het dienstverband in de stopbrief¹³ de keuze voor vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen voor te leggen aan de gewezen deelnemer. De stopbrief geeft onder andere inzicht in keuzemogelijkheden van de pensioenregeling en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor het pensioen, zoals uitdiensttreding. Daarnaast kunnen er ook herhalingsbrieven worden verstuurd om de gewezen deelnemer (met een WW-uitkering of ZW-uitkering) erop te attenderen om een keuze te maken. Bij de herhalingsbrieven kan ook gebruik worden gemaakt van een responsformulier (acceptatie/afwijzen van het aanbod).

2. Startbrief (bijvoorbeeld Pensioen 1-2-3)

Bij de start van de deelname aan een pensioenregeling ontvangt de deelnemer informatie van de werkgever of pensioenuitvoerder met de belangrijkste kenmerken van de nieuwe pensioenregeling.¹⁴ Deze startbrief kan via een Pensioen 1-2-3 verstrekt worden.

¹¹ Bij de gegevensuitwisseling wordt gebruik gemaakt van de Loonaangifteketen/de Polisadministratie en het administratiesysteem voor de WW- en ZW-uitkeringen van het UWV. De loonaangifteketen is een samenwerkingsverband tussen de Belastingdienst, het UWV en het CBS.

¹² De WW-uitkering duurt minimaal 3 maanden en maximaal 24 maanden, gebaseerd op arbeidsverleden.

¹³ Artikel 39 Pensioenwet en artikel 50 Wet verplichte beroepspensioenregeling.

¹⁴ Artikel 21 Pensioenwet en artikel 48 Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De startbrief (of Pensioen 1-2-3) zou een rol kunnen spelen om de bewustwording over de keuze van vrijwillige voortzetting bij (gewezen) deelnemers te vergroten. Dit communicatiemiddel geeft de deelnemer informatie over de belangrijkste onderdelen van de pensioenregeling. Een onderdeel van de startbrief is informatie over de keuzes die een deelnemer kan maken, waaronder de keuzes bij de verandering van baan.

Datum
17-12-2025
Onze referentie
2025-0000227932

3. *Informatie en melding op mijnpensioenoverzicht.nl*

Ook is het van belang om bewustwording over de keuze van vrijwillige voortzetting bij (gewezen) deelnemers te vergroten via andere kanalen. Stichting Pensioenregister (SPR) is verantwoordelijk voor mijnpensioenoverzicht.nl (MPO). Personen die inloggen op MPO krijgen op dit moment een melding op de website als er op dat moment geen actieve pensioenopbouw is (om mensen te attenderen op een mogelijke witte vlek).¹⁵ In dat geval is er dus ook geen actieve verzekering voor het nabestaandenpensioen bij een eventuele nieuwe werkgever. In dezelfde melding zou een waarschuwing meegenomen kunnen worden waarin de persoon erop geattendeerd wordt dat hij of zij mogelijk geen nabestaandenpensioen heeft en dat deze persoon het nabestaandenpensioen bij een vorige pensioenuitvoerder mogelijk vrijwillig kan voortzetten. Hierover zijn gesprekken met SPR wanneer dit gerealiseerd kan worden.

Ook zien personen die inloggen op MPO nog geen informatie over vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen. Het tonen van die informatie kan bijdragen aan zowel het voorkomen van onbewust on(der)verzekerden (doordat mensen zien dat uitloopekking gestopt is) en oververzekering (dat mensen zien dat vrijwillige voortzetting loopt). Hierover vinden ook gesprekken plaats met SPR wanneer dit gerealiseerd kan worden.

4. *Gegevensuitwisseling via Stichting Pensioenregister*

Momenteel maakt Pensioenregister automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen mogelijk door middel van gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders. Pensioenuitvoerders van kleine aanspraken van een gewezen deelnemer kunnen deze aanmelden bij het Pensioenregister. Vervolgens wordt er gekeken of en zo ja bij welke pensioenuitvoerder de deelnemer actief pensioen opbouwt, zodat de aanspraken overgedragen kunnen worden. De deelnemer krijgt dan een bericht van de pensioenuitvoerder waarnaar het kleine pensioen wordt overgedragen.

Het is technisch mogelijk om een systeem te bouwen waarbij de pensioenuitvoerder bijvoorbeeld na einde deelname kan uitvragen of de gewezen deelnemer bij een andere pensioenuitvoerder gestart is met pensioenopbouw. Dit om het passende moment te bepalen voor het aanbod voor vrijwillige voortzetting. Op dit moment is hiervoor nog geen wettelijke grondslag.

5. *Gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerder en UWV*

Zoals in de brief uiteengezet kunnen pensioenuitvoerders al gebruik maken van de gegevensuitwisseling tussen hen en het UWV. Dit om het passende moment te bepalen voor het aanbod voor vrijwillige voortzetting. Deze bevoegdheid om gegevens te verstrekken is al wettelijk vastgelegd, maar geautomatiseerde gegevensuitwisseling is (nog) niet voor alle gegevens mogelijk. Dit is bijvoorbeeld bij de start van de WW-uitkering het vermelden van de (verwachte) einddatum

¹⁵ Artikel 51, eerste lid, onderdeel c, Pensioenwet en artikel 62, eerste lid, onderdeel c, Wet verplichte beroepspensioenregeling.

van de WW-uitkering. Via gesprekken op regelmatige basis met het UWV wordt vinger aan de pols gehouden met betrekking tot de voortgang daarvan.

Datum

17-12-2025

Onze referentie

2025-0000227932

6. *Dekking nabestaandenpensioen voor onbedoeld onverzekerden*

Deze maatregel ziet op het bieden van risicodekking als een gewezen deelnemer overlijdt wanneer er nog geen aanbod voor vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen is gedaan, of al wel een aanbod is gedaan maar hij of zij nog geen keuze heeft gemaakt tijdens de gevraagde reactietermijn. Als de verplichte uitloopdekking eerder eindigt dan de standaard uitloopdekking (3 of 6 maanden, afhankelijk van de pensioenregeling) vanwege een nieuwe dienstbetrekking (met of zonder pensioenregeling), of wanneer de gewezen deelnemer geen WW/ZW-uitkering meer ontvangt, kan de gewezen deelnemer het partnerpensioen vrijwillig voortzetten. De gewijzigde situatie is echter niet altijd bekend bij de oude pensioenuitvoerder. Het kan dus voorkomen dat de gewezen deelnemer nog geen aanbod van vrijwillige voortzetting heeft ontvangen van de pensioenuitvoerder of wel een aanbod heeft gehad maar nog geen keuze heeft gemaakt, maar al wel is komen te overlijden. In een dergelijke situatie ontstaat onbedoelde onverzekerde. Samen met de sector zet SZW zich in om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

Om deze situaties van onbedoeld onverzekerden te voorkomen, hanteren veel pensioenfondsen volgens de Pensioenfederatie een coulanceregeling of maken zij een beroep op de hardheidsclausule mogelijk bij overlijden van de gewezen deelnemer die gedurende de keuzetermijn nog geen keuze heeft gemaakt of wanneer er nog geen aanbod gedaan is. In die situatie zal het pensioenfonds (na onderzoek) overgaan tot uitkering van het partnerpensioen alsof er wel een dekking zou zijn geweest.

De (gewezen) deelnemers en hun nabestaanden zijn gebaat bij een sectorbrede regeling en pensioenfondsen zijn bereid om maatregelen te treffen om de groep *onbedoeld onverzekerden* zoveel mogelijk te beperken. Mijn ministerie zal zich daarom samen met de Pensioenfederatie inspannen om een sectorbrede coulanceregeling te bewerkstelligen.

Het Verbond van Verzekeraars onderschrijft het belang van het voorkomen van onbedoelde onverzekerde ook en zet zich in voor een effectieve aanpak. Het Verbond van Verzekeraars beziet momenteel de mededingingsrechtelijke ruimte om hier sectorbreed kaders voor te bieden. Via gesprekken op regelmatige basis met het Verbond van Verzekeraars wordt vinger aan de pols gehouden met betrekking tot de voortgang daarvan en de eventuele te nemen vervolgstappen.

Overigens geldt dat wanneer een persoon *onbedoeld onverzekerde* is geweest en deze (of de nabestaande) kan aantonen dat de schuld van het feit dat hij onverzekerde is bij de pensioenuitvoerder ligt, de gewezen deelnemer de pensioenuitvoerder daarop kan aanspreken. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om situaties dat de pensioenuitvoerder een gewezen deelnemer de vrijwillige voortzetting niet heeft aangeboden ondanks dat het een wettelijk recht is of zijn aanvraag per abuis niet opgenomen was in de administratie. In het geval de klacht volgens de pensioenuitvoerder terecht is, krijgt die persoon alsnog de dekking die hoort bij de verzekering waar deze persoon recht op had. Als de klacht (gedeeltelijk) is afgewezen of niet op tijd (binnen 12 weken) is afgehandeld, dan kan de persoon het geschil met een verzekeraar voorleggen aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid) en het geschil met een pensioenfonds aan de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP).

Datum
17-12-2025

Onze referentie
2025-0000227932

5. Vervolgstappen

Het nabestaandenpensioen is een belangrijk onderdeel van de pensioenregeling, welke bijdraagt aan de bestaanszekerheid van nabestaanden na het overlijden van de (gewezen) deelnemer. De onderzochte maatregelen dragen bij om de groep onbedoeld onverzekerden te beperken, waarbij de groep onbewust oververzekerden ook niet zal toenemen. Het streven is om in het voorjaar van 2026 uw Kamer nader te informeren over de mogelijkheid van het opnemen van een sectorbrede coulanceregeling en worden de hiervoor beschreven mogelijke maatregelen nader getoetst op (juridische) uitvoerbaarheid en waar mogelijk verder uitgewerkt.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Mariëlle Paul

TER BESLISSING

Aan

Minister van SZW

Datum
27-09-2025

Onze referentie
2025- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]
[redacted]

nota

Stand van zaken vrijwillige voortzetting
nabestaandenpensioen

Aanleiding

Tijdens de plenaire behandeling van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is in de EK een onderzoeksmotie van het lid Oomen-Ruijten c.s. (CDA, D66, GroenLinks-PvdA en CU) aangenomen inzake het omdraaien van de standaardoptie van vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen (naar een *opt-out*) in het nieuwe pensioenstelsel. Dat betekent dat de dekking voor het partnerpensioen bij uitdiensttreding van een werknemer automatisch wordt voortgezet, tenzij deze aangeeft hiervan af te zien. Op dit moment moet de gewezen deelnemer bewust zelf kiezen voor de voortzetting van de risicodekking (*opt-in*).

Ook is aan dit onderzoek de toezegging aan het lid Flach (SGP) toegevoegd of gegevensuitwisseling een oplossing zou bieden om het aantal onbedoeld onverzekerden voor het nabestaandenpensioen te verminderen.

De Eerste en Tweede Kamer worden geïnformeerd over de voortgang met bijgevoegde brief.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met de Kamerbrieven en deze te ondertekenen voor verzending naar de Eerste Kamer (bijlage 1) en Tweede Kamer (bijlage 2).

Kernpunten

In deze brief over de stand van zaken komen de volgende zaken aan bod:

1. Een korte schets van hoe het nabestaandenpensioen met het nieuwe pensioenstelsel wordt verbeterd
2. Motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. (CDA, D66, GroenLinks-PvdA en CU).
3. U geeft aan dat in lijn met de eerdere analyse die met de Kamers is gedeeld, de nadelen van het omdraaien van de standaardoptie groter zijn dan de voordelen ervan. Er is sprake van een dilemma. Namelijk dat het te allen tijde voorkomen van onbewust onverzekerden, onherroepelijk leidt tot een veel grotere groep onbedoeld oververzekerden. Ook geeft u aan u met de indieners van de motie de wens om het aantal onbewust onverzekerden zoveel mogelijk te beperken deelt. Daartoe zijn door uw ministerie met pensioenuitvoerders in verschillende maatregelen verkend.
4. In het kader van de toezegging aan het lid Flach om te onderzoeken in hoeverre uitbreiding gegevensuitwisseling leidt tot vermindering van de groep onbedoeld onverzekerden, zijn de reeds aanwezige aandachtspunten in kaart

Dank!
afhandelen na verwerking
van de Kamerbrieven.

gebracht. Wanneer deze punten zich namelijk blijven voordoen, zal de inzet op gegevensuitwisseling nog niet het gewenste effect hebben.

Datum
27-09-2025

5. Een aantal mogelijke maatregelen die nader uitgewerkt zal worden naar (juridische) uitvoerbaarheid:

Onze referentie
2025-

- Informeren/ aanbod vrijwillige voortzetting partnerpensioen bij stop- en herhalingsbrieven van de pensioenuitvoerder
- Informeren over keuzes bij verandering van baan bij de start van de deelname aan een pensioenregeling
- Informatie over vrijwillige voortzetting nabestaandenpensioen via andere kanalen zoals informatie en een melding op mijnpensioenoverzicht.nl
- Gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders via Stichting Pensioenregister
- Gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders en UWV
- Dekking nabestaandenpensioen voor onbedoelde onverzekerden via sectorbrede coulanceregeling

6. De mogelijke maatregelen worden nader getoetst op (juridische) uitvoerbaarheid en waar mogelijk verder uitgewerkt. Het streven is om in het voorjaar van 2026 de TK en EK hierover nader te informeren.

Toelichting

Niet van toepassing

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	brief EK	Verzenden aan EK	
2	brief TK	Verzenden aan TK	
3	Nota Stand van zaken Ter informatie Motie Oomen-Ruijten c.s. en Toezegging Flach dd 3-7-2025		

Aan

Minister van SZW

nota

Stand van zaken Motie Oomen-Ruijten c.s. en Toezegging
Flach: default voortzetten van de vrijwillige voortzetting
van het nabestaandenpensioen en gegevensuitwisseling

TER BESLISSING

Directie

Datum
03-07-2025

Onze referentie
2025

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Bijlage(n)
0

Aanleiding

- Tijdens de plenaire behandeling van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is in de Eerste Kamer een **1 onderzoeksnotie van het lid Oomen-Ruijten c.s.** aangenomen over de mogelijkheid de **vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen als default op te nemen.**¹
- Hieraan is later vanuit de Tweede Kamer de toezegging aan het lid Flach toegevoegd, namelijk om te onderzoeken of gegevensuitwisseling een oplossing kan bieden voor de mensen die **onbedoeld onverzekerd** zijn voor het **nabestaandenpensioen.**²
- In deze nota zetten wij uiteen wat de vrijwillige voortzetting bij het nabestaandenpensioen inhoudt en informeren wij u over de stand van zaken van de motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. en de toezegging aan het lid Flach.

Geadviseerd besluit

 2 **temt u in om na het zomerreces** een brief naar de Kamer te versturen over de stand van zaken van de Motie Oomen-Ruijten c.s. en de toezegging aan het lid Flach?

Kernpunten

- Een van de doelen van de wijzigingen van het nabestaandenpensioen in de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is om de **3 financiële risico's die deelnemers en hun nabestaanden ten aanzien van nabestaandenpensioen lopen te verkleinen.** Het oude stelsel kende namelijk een grote verscheidenheid aan nabestaandenpensioenregelingen. Voor de deelnemers en hun nabestaanden was dit moeilijk te overzien, wat tot ingrijpende gevolgen kon leiden.
- Bij regelingen op basis van het oude stelsel is het mogelijk dat bij overlijden het **persoonlijke pensioenvermogen vervalt aan een eventuele partner of kinderen in de vorm van een nabestaandenpensioen (restitutie).** Dit leidde in de praktijk echter tot **schijnzekerheid** voor met name nabestaanden van partners die relatief jong overlijden of overlijden bij een relatief kort

¹ Kamerstukken I, 2022/2023, 36 067, AS.

² Plenair debat over de stand van zaken van de Wet toekomst pensioenen, 17 januari 2024.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Stand van zaken Motie Oomen-Ruijten c.s. en Toezegging Flach: default voortzetten van de vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen en gegevensuitwisseling

Pagina: 1

	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
onderzoeksmotie van het lid Oomen-Ruijten c.s. vrijwillige voortzetting van het nabestaandenpensioen als default op te nemen.1 onbedoeld onverzekerd nabestaandenpensioen.2 Stemt u in om na het zomerreces				
	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Akkoord				
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
financiële risico's die deelnemers en hun nabestaanden ten aanzien van nabestaandenpensioen lopen te verkleinen. persoonlijke pensioenvermogen vervalt aan een eventuele partner of kinderen in de vorm van een nabestaandenpensioen (restitutie). schijnzekerheid				

dienstverband. Hierover hebben wij u eerder geïnformeerd naar aanleiding van Kamervragen die door het lid Joseph zijn gesteld.³

Datum
03-07-2025

Onze referentie
2025

- Bij de invoering van de Wtp is een verplichte voortzetting van de risicodekking nabestaandenpensioen en het keuzerecht op uitruil van ouderdomspensioen in **1** partnerpensioen op risicobasis geïntroduceerd. Deze mogelijkheden verkleinen het risico aanzienlijk dat iemand die tussen twee dienstverbanden in zit of iemand die werkloos of zelfstandige wordt, of ziek uit dienst treedt, tijdelijk geen of een lagere dekking voor partnerpensioen heeft. Dit is grote verbetering ten opzichte van het oude stelsel voor de bestaanszekerheid van kwetsbare groepen.
- Artikel 61a PW regelt dat wanneer een pensioenovereenkomst voorziet in een ouderdomspensioen en een partnerpensioen op risicobasis, de gewezen deelnemer na afloop van de standaard uitlooptekking (3 of 6 maanden, afhankelijk de pensioenregeling), ervoor kan kiezen om het partnerpensioen op risicobasis voort te zetten. Dit betekent dat de gewezen deelnemer actief de keuze moet maken om het partnerpensioen op risicobasis vrijwillig voort te zetten. De deelnemer hoeft de risicopremies niet zelf maandelijks out of pocket te betalen. De premies bij vrijwillige voortzetting worden onttrokken uit het opgebouwde ouderdomspensioenpotje.
- De onderzoeksmotie van het lid Oomen-Ruijten c.s. gaat over de mogelijkheid de vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen als default op te nemen. Dit houdt in dat de gewezen deelnemer automatisch het partnerpensioen op risicobasis voortzet, tenzij hier actief een andere keuze over gemaakt wordt.
- Een mogelijk resultaat van het omdraaien van de default optie is dat de groep onbedoeld onverzekerden kleiner wordt. Daartegenover staat het **2** lithollingsrisico als belangrijk nadeel. Indien gekozen wordt voor een default tot voortzetting is een ongewenste uitholling van het ouderdomspensioen mogelijk. De premie voor het voortzetten van het nabestaandenpensioen op risicobasis gaat namelijk ten koste van het opgebouwd ouderdomspensioen. Pensioenuitvoerders en sociale partners zijn om deze reden ook erg beducht voor een standaardvoortzetting. Ook omdat de groep onbedoeld onverzekerden in de praktijk waarschijnlijk klein is. Het risico op onbewust oververzekerde deelnemers is groter.
- Een andere mogelijkheid om deze groep (onbedoeld onverzekerde) te verkleinen, is het verbeteren van de gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders en het UWV. Een gedegen gegevensuitwisseling is van belang om het risico te verkleinen dat een groep tijdelijk onbedoeld onverzekerde raakt voor het partnerpensioen.
- Voor de verkenning en de nadere uitwerking van de motie en de toezegging gericht op gegevensuitwisseling zijn wij doorlopend in gesprek met de Pensioenfederatie, het Verbond van Verzekeraars, het UWV en Stichting Pensioenregister.
- Wij zijn voornemens om de Kamer na de zomer te informeren over de stand van zaken van de onderzoeksmotie Oomen-Ruijten c.s. en hierbij de focus te leggen op het verbeteren van de gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders en UWV.
- De conceptbrief wordt begin september aan u voorgelegd ter besluitvorming, zodat verzending medio of eind september kan plaatsvinden.

Toelichting

³ Kamerstukken II, 2024/2025, 2025D18767.

1	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
partnerpensioen op risicobasis geïntroduceerd. Deze mogelijkheden verkleinen het Bij de invoering van de Wtp is een verplichte voortzetting van de risicodekking keuzerecht op uitruil van iemand die tussen twee dienstverbanden in zit of iemand die werkloos of zelfstandige wordt, of ziek uit dienst treedt, tijdelijk geen of een lagere dekking voor partnerpensioen heeft. standaard uitlooptdekking (3 of 6 maanden, afhankelijk de pensioenregeling), ervoor kan kiezen om het partnerpensioen op risicobasis voort te zetten. Oomen-Ruijten c.s. gaat over de mogelijkheid de vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen als default op te nemen. automatisch het partnerpensioen risicobasis voortzet, tenzij hier actief een andere keuze over gemaakt wordt. Een mogelijk resultaat van het omdraaien van de default optie is dat de groep				
1	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
uithollingsrisico als belangrijk nadeel. wij doorlopend in gesprek met de Pensioenfederatie, het Verbond van Verzekeraars, het UWV en Stichting Pensioenregister. De conceptbrief wordt begin september aan u voorgelegd ter				

- Met de inwerkingtreding van het nieuwe pensioenstelsel is een aantal zaken veranderd ten aanzien van het nabestaandenpensioen. De wens was namelijk om het nabestaandenpensioen meer te standaardiseren, het adequater en begrijpelijker te maken en om de risico's voor nabestaanden te verkleinen.
- Zoals in eerdere Kamervragen beantwoord, is de mogelijkheid tot restitutie komen te vervallen. Een van de kenmerken van restitutie is dat de hoogte van de uitkering diensttijdafhankelijk is. Dit pakt met name nadelig uit voor jonge werknemers of werknemers die pas kort in dienst zijn. Het nabestaandenpensioen bij overlijden vóór pensioendatum zal alleen nog op risicobasis mogen worden aangeboden. Door te kiezen voor één systematiek is er meer duidelijkheid gekomen voor deelnemers over wat hun partners mogen verwachten op het moment dat zij komen te overlijden. De dekking is diensttijdafhankelijk en gebaseerd op (fiscaal) maximaal 50% van het pensioengevend salaris, wat ten goede komt aan de bestaanszekerheid voor kwetsbare groepen.
- De achterliggende vraag is op welke wijze het mogelijk is om de groep onbedoeld onverzekerden zo klein mogelijk te houden om schrijnende gevallen zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij dient echter ook rekening te worden gehouden met onbewust oververzekerden. Dat is de groep waarbij de vrijwillige voortzetting ten koste gaat van het opgebouwd oudersdompensioen, terwijl dit niet wenselijk is. Bijvoorbeeld omdat de (gewezen) deelnemer bij de volgende werkgever verzekerd is voor het nabestaandenpensioen of wanneer de deelnemer zelf maatregelen heeft genomen zoals het afsluiten van een overlijdensrisicoverzekering.

Datum
03-07-2025

Onze referentie
2025-

Gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders en het UWV

- De gegevensuitwisseling tussen de pensioenuitvoerder en het UWV speelt ook een grote rol om de groep onbedoeld onverzekerden en onbewust oververzekerden te verkleinen. Pensioenuitvoerders zijn namelijk afhankelijk van de informatievoorziening van het UWV om te bepalen wanneer zij het aanbod van vrijwillige voortzetting kunnen doen. Hoe meer tijd er bijvoorbeeld zit tussen de indiensttreding bij de nieuwe werkgever en wanneer dit bekend is bij de oude pensioenuitvoerder, hoe groter het risico dat er onbedoeld onverzekerden zullen zijn.
- Alvorens de mogelijkheden van het omdraaien van de default te onderzoeken, is in kaart gebracht welke mogelijke aandachtspunten reeds aanwezig zijn in de gegevensuitwisseling die voor schrijnende gevallen zouden kunnen zorgen. Het mitigeren van deze risico's zou al invloed hebben op de groep die hierdoor direct wordt geraakt, namelijk de onbedoeld onverzekerden.
- Uit gesprekken met de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars komt naar voren dat momenteel op basis van de gegevensuitwisseling tussen pensioenuitvoerders en het UWV, er altijd een periode van een aantal weken is waarin er nog geen duidelijkheid bestaat over de arbeidssituatie van een deelnemer. Dit gat is onvermijdelijk (aanleverings- en verwerkingstijd in keten werkgever-UWV en vervolgens doorlevering aan pensioenfonds), maar er zijn een aantal manieren waarop dit gat zo klein mogelijk gehouden kan worden.

Voorkomen van onbedoeld onverzekerden bij overlijden tijdens het keuzetermijn

- Wanneer er bijvoorbeeld al een nieuwe dienstbetrekking is of de uitloopdekking is verstrekt, kan het voorkomen dat de gewezen deelnemer nog geen keuze heeft gemaakt om het partnerpensioen vrijwillig voort te zetten, maar al wel komt te overlijden. Om deze situaties van onbedoeld

onverzekerden te voorkomen, hanteren veel pensioenfondsen een coulanceregeling voor de deelnemers die gedurende de keuzetermijn nog geen keuze hebben gemaakt. Mocht de situatie zich voordoen dat de gewezen deelnemer tijdens de keuzetermijn komt te overlijden en er nog geen keuze gemaakt is, dan zal het pensioenfonds overgaan tot uitkering van het partnerpensioen alsof er wel een dekking zou zijn.

Datum
03-07-2025

Onze referentie
2025-

- Wij zien profijt in sectorbrede coulanceregeling en pensioenfondsen zijn bereid om maatregelen te treffen om de groep onbedoeld onverzekerden zoveel mogelijk te voorkomen. Momenteel zijn wij ook in gesprek met het Verbond van Verzekeraars om te onderzoeken of ook voor deze pensioenuitvoerders een gedragslijn en/of coulanceregeling mogelijk kan worden gemaakt. Op deze wijze verkleinen we het gat waarin iemand onbedoeld onverzekerd is.
- Andere laagdrempelige alternatieven die reeds toegepast, dan wel overwogen worden, zijn om na het einde van het dienstverband in de stopbrief de keuze voor te leggen aan de deelnemer, dan wel om herhalingsbrieven te versturen om de gewezen deelnemer erop te attenderen om een keuze te maken.

Voorkomen van onbedoeld onverzekerden op mijnpensioenoverzicht.nl

- Verder zijn wij met Stichting Pensioenregister in gesprek. Zij zijn verantwoordelijk voor mijnpensioenoverzicht.nl (MPO). Momenteel maken zij automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen door middel van gegevensuitwisseling mogelijk. Pensioenuitvoerders van kleine aanspraken van een gewezen deelnemer kunnen deze aanmelden bij het Pensioenregister. Vervolgens wordt er gekeken bij welke pensioenuitvoerder de deelnemer actief pensioen opbouwt, zodat de aanspraken overgedragen kunnen worden. De deelnemer krijgt dan een bericht van de pensioenuitvoerder waarnaar het kleine pensioen is overgedragen. Wij zijn aan het onderzoeken of een dergelijke gegevensuitwisseling ook mogelijk is waarbij de nieuwe pensioenuitvoerder wordt genotificeerd wanneer er in het vorige dienstverband een pensioenvoorziening aanwezig was. Zo kan de nieuwe pensioenuitvoerder de werknemer erop wijzen dat deze het nabestaandenpensioen mogelijk bij de oude pensioenuitvoerder vrijwillig kan voortzetten. Stichting Pensioenregister geeft aan dat het momenteel juridisch (ivm privacygrondslag) en uitvoeringstechnisch nog niet mogelijk is om uit te vragen of in de oude pensioenvoorziening ook een nabestaandenpensioen aanwezig is.
- Op MPO worden (gewezen) deelnemers genotificeerd wanneer er op dat moment geen actieve pensioenopbouw is. In dit geval is er dus ook geen actieve verzekering voor het nabestaandenpensioen bij de nieuwe werkgever. In dezelfde notificatie kan ook een waarschuwing meegenomen worden waarin de (gewezen) deelnemer erop geattendeerd wordt dat hij of zij mogelijk het nabestaandenpensioen bij de vorige pensioenuitvoerder vrijwillig kan voortzetten.